

Trường Chính sách công và Quản lý Fulbright

MPP19

Học kỳ mùa Hè

CÁC PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU CHÍNH SÁCH CÔNG

(4 tín chỉ)

Nhóm giảng viên

Phụ trách chung	Vũ Thành Tự Anh	anh.vu@fuv.edu.vn
Chính sách phát triển và Quản lý	Yooil Bae	yooil.bae@fuv.edu.vn
Kinh tế vi mô ứng dụng, Kinh tế học khu vực công, Phát triển địa phương	Huỳnh Thế Du	du.huynh@fuv.edu.vn
Luật và Quản trị nhà nước	Phạm Duy Nghĩa	nghia.pham@fuv.edu.vn
Tài chính phát triển và Thẩm định dự án	Nguyễn Xuân Thành	thanh.nguyen@fuv.edu.vn
Trợ giảng	Thạch Phước Hùng	phuochung105@gmail.com

Giờ lên lớp

Bài giảng: Thứ 3 và thứ 5, 10:15 – 11:45

Giờ trực văn phòng

	Thứ 2	Thứ 3	Thứ 4	Thứ 5	Thứ 6
Vũ Thành Tự Anh		15:00–17:00		15:00–17:00	
Thạch Phước Hùng		13:30-15:00		13h30-15:00	

Giảng viên cũng có thể gặp học viên vào các thời gian khác khi được hẹn trước.

Mục tiêu của môn học

Môn học này được thiết kế nhằm giúp học viên viết luận án thạc sỹ, có thể là một bài *ngiên cứu* hoặc *phân tích* chính sách. Môn học sẽ giới thiệu những khái niệm cơ bản và quy trình phân tích chính sách công. Môn học cũng sẽ điếm lại một số phương pháp, mô hình, công cụ phân tích thường được sử dụng trong các phân tích chính sách công nhằm trang bị cho học viên một nền tảng phương pháp chắc chắn, giúp họ thực hiện tốt luận án thạc sỹ. Bên cạnh đó, nhóm giảng viên sẽ giới thiệu và gợi ý một số đề tài nghiên cứu quan trọng, qua đó giúp sinh viên định hướng chủ đề luận văn.

Mô tả môn học

Môn học Phương pháp Nghiên cứu cho Phân tích chính sách được cấu trúc thành ba phần. *Trong phần đầu tiên*, học viên sẽ được giới thiệu một số chủ đề, công cụ và phương pháp tiếp cận phân tích chính sách từ quan điểm của các lĩnh vực chính sách được đào tạo tại FSPPM, bao gồm: (i) Quản lý Kinh tế vĩ mô; (ii) Chính sách phát triển; (iii) Ngoại thương; (iv) Phát triển kinh tế vùng và địa phương; (v) Kinh tế học khu vực công; (vi) Tài chính phát triển; (vii) Thẩm định đầu tư công và đánh giá hiệu quả đầu tư; (viii) Luật và quản trị nhà nước; (ix) Quản lý công và lãnh đạo khu vực công. Trong phần này, một số vấn đề quan trọng về phương pháp sẽ được nhắc lại và những vấn đề chính sách quan trọng sẽ được trình bày để giúp học viên chọn đề tài luận văn của mình.

Phần thứ hai của môn học sẽ trình bày một số chủ đề cơ bản trong thiết kế và lựa chọn phương pháp nghiên cứu, cả định tính và định lượng. Kết thúc phần này, học viên sẽ có thể giải thích các khái niệm cơ bản về phương pháp nghiên cứu khoa học, phản biện và đánh giá thiết kế nghiên cứu của các bài nghiên cứu chính sách, cũng như thiết kế nghiên cứu của chính mình.

Phần thứ ba của môn học giới thiệu quy trình thực hiện một bài phân tích chính sách, bao gồm từ việc nhận dạng và định dạng một vấn đề chính sách cho tới việc giải quyết vấn đề chính sách ấy. Trong quá trình này, học viên phải xác định phương pháp (chẳng hạn như định tính, định lượng, hay hỗn hợp), nguồn dữ liệu/thông tin, mô hình và công cụ được sử dụng để xây dựng và đánh giá các lựa chọn chính sách khác nhau, và cuối cùng là đưa ra gợi ý chính sách. Môn học kết thúc bằng những hướng dẫn chung về cách viết và trình bày một bài phân tích chính sách sao cho hiệu quả nhất và những cân nhắc đạo đức trong nghiên cứu chính sách, đồng thời thảo luận một số tình huống trong đó có sự xung đột về lợi ích hay giá trị để sinh viên thảo luận.

Thành quả học tập

Sau khi kết thúc khóa học, học viên được kỳ vọng có thể:

- Áp dụng các kiến thức được học để đánh giá và phân biện thiết kế và phương pháp nghiên cứu của các bài nghiên cứu chính sách về các chủ đề khác nhau.
- Sử dụng và lựa chọn thiết kế và phương pháp nghiên cứu một cách phù hợp cho chủ đề và câu hỏi nghiên cứu của riêng mình.
- Thực hiện một bài phân tích chính sách hoàn chỉnh, từ việc nhận dạng một vấn đề chính sách, đưa ra câu hỏi chính sách cho tới lựa chọn khung phân tích đến và khuyến nghị giải quyết vấn đề chính sách.
- Trình bày – cả bằng ngôn ngữ nói và viết – các bài nghiên cứu và/hoặc phân tích chính sách của mình một cách hiệu quả.
- Có ý thức rõ rệt về các vấn đề đạo đức trong nghiên cứu chính sách, nhận dạng được các tình huống trong đó có sự xung đột về lợi ích hay giá trị, đồng thời biết cách ứng xử trong các tình huống này.

Yêu cầu và chấm điểm

Học viên phải đọc tài liệu bắt buộc trước khi đến lớp, tích cực vận dụng kiến thức của môn học để nhận xét, đánh giá và phân biện các bài nghiên cứu và phân tích chính sách. Học viên cũng được yêu cầu tích cực tham gia thảo luận và hoàn thành các bài tập theo yêu cầu. Học viên phải tự mình hoàn tất các bài tập của môn học và nộp trước 8:20 của ngày quy định. Học viên không được sao chép bài làm của bạn học.

Các yêu cầu cụ thể khác về thời gian nộp bài tập, khiếu nại, đạo văn, và nhu cầu đặc biệt xin tham khảo Sổ tay Học viên để tránh những sai phạm đáng tiếc.

Điểm tổng hợp của học viên được tính theo trọng số như sau:

- Tham gia trên lớp: 10%
- Bài phân biện về thiết kế nghiên cứu: 30%
  - Học viên được yêu cầu chọn một bài nghiên cứu hay phân tích chính sách (có thể chọn ngay trong số các bài đọc của môn học này và các môn học khác), sau đó viết một bài đánh giá/phản biện trong phạm vi 1.000 chữ về thiết kế nghiên cứu của bài viết này. Thời hạn nộp bài là vào 8:20 sáng ngày **27/7/2018**.
- Thiết kế nghiên cứu: 60%
  - Bài thiết kế nghiên cứu phải đưa ra câu hỏi nghiên cứu một cách rõ ràng, trình bày lập luận và giả thuyết của mình cũng như các lập luận và giả thuyết thay thế, đề xuất phương pháp nghiên cứu và giải thích tại sao đó lại là phương pháp thích hợp nhất để đánh giá các lập luận và kiểm định giả thuyết, từ đó trả lời tốt nhất cho câu hỏi nghiên cứu đã đề ra. Bài viết không được vượt quá 2.500 chữ và phải nộp vào 8:20 sáng ngày **14/9/2018**.

Tài liệu tham khảo và bài đọc

Không có một cuốn sách giáo khoa duy nhất cho môn học này. Bài đọc được phân thành hai nhóm, bắt buộc và gợi ý. Các bài đọc bắt buộc được đánh dấu sao (*) trong Đề cương môn học. Học viên được yêu cầu đọc các bài đọc bắt buộc trước khi đến lớp. Các bài đọc gợi ý có tính tham khảo, và vì vậy không nhất thiết phải có phiên bản tiếng Việt. Những cuốn sách sau có thể sẽ là nguồn tham khảo hữu ích cho học viên trong thời gian học môn học này cũng như trong quá trình làm luận văn sau này:

Những giáo trình chính

Brady, Henry và David Collier (2010). *Tư duy lại về nghiên cứu xã hội: Công cụ đa dạng, tiêu chuẩn thống nhất* (Rethinking Social Inquiry: Diverse Tools, Shared Standards), tái bản lần thứ 2. Rowmand and Littlefield Publishers.

Dunn, William N. (2008). *Phân tích chính sách công: Nhập môn* (Public Policy Analysis: An Introduction), tái bản lần thứ 4, Pearson: Prentice Hall.

Creswell, John W. (2003). *Thiết kế nghiên cứu: Phương pháp định tính, định lượng và hỗn hợp* (Research Design: Qualitative, Quantitative, và Mixed Methods Approaches), tái bản lần thứ 2. Sage Publications.

King, Gary, Robert O. Keohane, và Sidney Verba (1994). *Thiết kế nghiên cứu xã hội* (Designing Social Inquiry). Princeton: Princeton University Press. [Gọi tắt là **KKV**]

Weimer, David L. và Aidan R. Vining (2005). *Phân tích chính sách: Khái niệm và thực tiễn* (Policy Analysis: Concepts và Practice), tái bản lần thứ 3. Pearson: Prentice Hall.

Một số tài liệu tham khảo khác

Bardach, Eugene, (2005). *Hướng dẫn thực tiễn cho phân tích chính sách* (A Practical Guide for Policy Analysis), tái bản lần thứ 2. Washington, DC: Congressional Quarterly Press.

Berg, Bruce L. (2006). *Phương pháp nghiên cứu định tính trong khoa học xã hội* (Qualitative Research Methods for the Social Sciences), tái bản lần thứ 6, Pearson.

Bickers, Kenneth N. và John T. Williams (2001). *Phân tích chính sách công: Một cách tiếp cận kinh tế chính trị học* (Public Policy Analysis: A Political Economy Approach), Wadsworth Publishing

Fischer, Frank; Gerald J. Miller; và Mara S. Sidney (2005). *Cẩm nang phân tích chính sách công: Lý thuyết, chính trị, và phương pháp* (Handbook of Public Policy Analysis: Theory, Politics, và Methods), CRC Press.

Friedman, Lee S. (2002). *Kinh tế học vi mô của phân tích chính sách công* (The Microeconomics of Public Policy Analysis). Princeton, NJ: Princeton University Press;

- Judd, Charles M. (1991). *Phương pháp nghiên cứu trong các quan hệ xã hội (Research Methods in Social Relations)*. Fort Worth: Holt, Rinehart, và Winston.
- Kaye, Sanford (1989). *Viết dưới áp lực (Writing Under Pressure)*, New York: Oxford University Press.
- Kraft, Michael E. và Scott R. Furlong (2004). *Chính sách công: Chính trị, phân tích, và các lựa chọn (Public Policy: Politics, Analysis, và Alternatives)*. CQ Press.
- Seidman, Irving (2006). *Phỏng vấn trong nghiên cứu định tính (Interviewing as Qualitative Research)*, tái bản lần thứ 3, Teachers College.
- Singleton, Royce A. và Bruce C. Straits (2010). *Phương pháp trong nghiên cứu xã hội (Approaches to Social Research)*, tái bản lần thứ 5, Oxford University Press.
- Stokey, Edith và Richard Zeckhauser (1978). *Nhập môn phân tích chính sách (A Primer for Policy Analysis)*. New York: W.W. Norton và Company.
- Yin, Robert (2002). *Nghiên cứu tình huống: Thiết kế và phương pháp (Case Study Research: Design and Methods)*. tái bản lần thứ 3, Thousand Oaks, CA: Sage.

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC

Phần I: Giới thiệu khái quát về các lĩnh vực chính sách

1. Thứ 3 (19/6): Phương pháp và chủ đề chính sách từ góc độ pháp luật và quản trị công (Phạm Duy Nghĩa)

- a. Vai trò của pháp luật đối với phát triển kinh tế
- b. Vai trò của pháp luật trong chính sách công
- c. Những thách thức trong việc xây dựng trách nhiệm giải trình
- d. Sự tham gia và giám sát của xã hội trong nền quản trị quốc gia

Bài đọc:

*Ngân hàng Thế giới - Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Việt Nam 2035, tr. 92-121

2. Thứ 5 (21/6) Phương pháp và chủ đề chính sách từ góc độ tài chính và thẩm định dự án (Nguyễn Xuân Thành)

- a. Tài chính công ty
- b. Tài chính phát triển
- c. Phân tích lợi ích – chi phí của đầu tư công

Bài đọc:

*The World Bank, *Phân tích kinh tế các hoạt động đầu tư*, Chương 1.

*John Campbell, Andrew Lo, và Craig MacKinlay, *Kinh tế lượng cho thị trường tài chính*, Chương 1.

3. Thứ 3 (26/6): Phương pháp và chủ đề chính sách từ góc độ kinh tế học vi mô, kinh tế học khu vực công và phát triển địa phương (Huỳnh Thế Du)

- a. Chuẩn mực của thị trường cạnh tranh hoàn hảo
- b. Cơ sở cho sự can thiệp của nhà nước
- c. Hạn chế của sự can thiệp của nhà nước
- d. Thất bại của nhà nước so với thất bại của thị trường
- e. Sửa chữa thất bại của nhà nước và của thị trường

Bài đọc:

*Weimer và Vining, Chương 4: *Hiệu quả và mô hình cạnh tranh lý tưởng*

*Weimer và Vining, Chương 8: *Hạn chế của sự can thiệp của nhà nước: Thất bại của chính phủ*

*Weimer và Vining, Chương 10: *Sửa chữa thất bại thị trường và thất bại nhà nước*

4. Thứ 5 (28/6): Phương pháp và chủ đề phân tích chính sách từ góc độ quản lý công và chính sách phát triển (Yooil Bae)

a. Cách thức so sánh trong nghiên cứu chính trị và chính sách

- Lô-gíc của phương pháp so sánh
- Lợi ích và hạn chế của phương pháp so sánh
- Hình thành “câu đố” và câu hỏi nghiên cứu
- Thiết kế nghiên cứu và thực hành

b. Nghiên cứu tình huống trong chính sách công và quản trị công

- Mục đích của nghiên cứu tình huống
- N lớn sv. N nhỏ?
- Ví dụ

Bài đọc:

* Lim, Timothy C. (2010). *Doing Comparative Politics: An Introduction to Approaches and Issues*, p.31-46.

* Hall, Peter A. (1986). *Governing the Economy: the Politics of State Intervention in Britain and France*, p.3-47.

Phần II: Thiết kế và lựa chọn phương pháp nghiên cứu

5. Thứ 3 (3/7): Giới thiệu khái quát về phương pháp và thiết kế nghiên cứu

- a. Phương pháp định tính và định lượng
- b. Những thành tố của thiết kế nghiên cứu

Bài đọc:

* King, Keohane, và Verba (KKV), Chương 1.

De Vaus, David (2001). *Research Design in Social Science*, Chapter 1.

6. Thứ 5 (5/7): Suy luận mô tả

- a. Tri thức và thực tế
- b. Mục đích của việc thu thập dữ liệu
- c. Suy luận mô tả và tiêu chí đánh giá suy luận mô tả

Bài đọc:

* King, Keohane, và Verba (KKV), Chương 2.

7. Thứ 3 (10/7): Suy luận nhân quả

- a. Định nghĩa quan hệ nhân quả
- b. Giả định cần thiết để ước lượng quan hệ nhân quả
- c. Những tiêu chí đánh giá suy luận nhân quả
- d. Quy tắc xây dựng các lý thuyết về quan hệ nhân quả

Bài đọc:

*King, Keohane, và Verba (KKV), Chương 3.

Jones, Benjamin F. and Benjamin A. Olken. 2009. "Hit or Miss? The Effect of Assassinations on Institutions and War." *American Economic Journal: Macroeconomics* 1(2): 55-87.

8. Thứ 5 (12/7): Quyết định đối tượng quan sát

- a. Những thiết kế nghiên cứu không xác định
- b. Giới hạn của lựa chọn ngẫu nhiên
- c. Lựa chọn thiên lệch
- d. Lựa chọn quan sát có chủ đích

Bài đọc:

*King, Keohane, và Verba (KKV), Chương 4.

9. Thứ 3 (10/7): Những điều cần tránh khi thiết kế nghiên cứu

- a. Sai sót trong đo lường
- b. Thiếu biến quan trọng

- c. Thừa biến không liên quan
- d. Các yếu tố nội sinh

Bài đọc:

*King, Keohane, và Verba (KKV), Chương 5.

10. Thứ 5 (19/7): Cách thức tăng số lượng quan sát

- a. Thiết kế nghiên cứu chỉ có một quan sát cho suy luận nhân quả
- b. Tình huống “trọng yếu”
- c. Bao nhiêu quan sát là đủ?
- d. Làm thế nào để tăng số lượng quan sát?

Bài đọc:

*King, Keohane, và Verba (KKV), Chương 6.

11. Thứ 3 (7/8): Nghiên cứu tình huống và tính huống đối sánh

Bài đọc:

* George, Alexander L. and Andrew Bennett. 2005. *Case Studies and Theory Development in the Social Sciences*. Cambridge: The MIT Press. Chapters 3-4.

*King, Keohane, và Verba (KKV), Chương 4.

Pepinsky, Thomas B. 2015. “Trade Competition and American Decolonization.” *World Politics* 67(3): 387-422.

12. Thứ 5 (9/8): “Path Dependence” và “Process Tracing”

*Benett, Andrew (2010). “*Process Tracing and Causal Inference*”, Chapter 10 in Brady, Henry và David Collier (2010), *Rethinking Social Inquiry: Diverse Tools, Shared Standards*.

*Mahoney, James. 2000. “Strategies of Causal Inference in Small-N Analysis.” *Sociological Methods and Research*. 28(4): 387-424.

Sydow, Jörg, Georg Schreyögg and Jochen Koch (2009), “Organizational Path Dependence: Opening the Black Box,” *The Academy of Management Review*, 34: 689-709.

Vergne, J. and Durand, R. (2010). "The Missing Link Between the Theory and Empirics of Path Dependence: Conceptual Clarification, Testability Issue, and Methodological Implications," *Journal of Management Studies*, 47: 736–59.

Phần III: Giới thiệu và cơ sở lý thuyết của phân tích chính sách

13. Thứ 3 (14/8): Giới thiệu khái quát về phân tích chính sách

- a. Phân tích chính sách là gì?
- b. Quy trình phân tích chính sách
- c. Phân biệt phân tích chính sách và nghiên cứu chính sách
- d. Thảo luận và giải thích thêm về "Hướng dẫn luận văn"

Bài đọc:

*Dunn, Chương 1: *Quy trình phân tích chính sách*

*Weimer và Vining, Chương 2: *Phân tích chính sách là gì?*

* FSPPM, "*Hướng dẫn luận văn*"

14. Thứ 5 (16/8): Xác định vấn đề chính sách công

- a. Nhận dạng vấn đề chính sách công
- b. Định hình vấn đề chính sách công
- c. Phát biểu vấn đề chính sách công
- d. Thiết kế chiến lược để giải quyết vấn đề chính sách công

Bài đọc:

*Dunn, Chương 3: *Định hình các vấn đề chính sách*

Bardach, Phần 1: "*Bát chính đạo*"

15. Thứ 3 (21/8): Giới thiệu về khung nghiên cứu: Cách tiếp cận và thiết kế nghiên cứu

- a. Khung nghiên cứu
- b. Các tiếp cận nghiên cứu:
  - Cách tiếp cận định tính
  - Cách tiếp cận định lượng

- Cách tiếp cận hỗn hợp
- c. Thiết kế nghiên cứu

Bài đọc:

- *Creswell, Chương 1: *Khung thiết kế nghiên cứu*
- *Creswell, Chương 9: *Các phương pháp định lượng*
- *Creswell, Chương 10: *Các quá trình nghiên cứu định tính*
- *Creswell, Chương 11: *Các quá trình nghiên cứu hỗn hợp*
- Berg, Chương 2: *Thiết kế nghiên cứu định tính*

16. Thứ 5 (23/8): Phương pháp định tính trong nghiên cứu chính sách

- Xác định “tình huống chính sách”
- Định nghĩa vấn đề chính sách
- Phát biểu câu hỏi chính sách
- Phương pháp nghiên cứu và khung phân tích
- Xây dựng và kiểm định các giả thuyết
- Kết luận [và kiến nghị chính sách]

17. Thứ 3 (28/8): Sử dụng mô hình trong phân tích chính sách

- Các loại mô hình
- Xác định mô hình “thích hợp” cho một bài phân tích chính sách
- Những ưu điểm và nhược điểm của mô hình

Bài đọc:

- *Stokey và Zeckhauser, Chương 2: *Mô hình: Thảo luận chung*
- Stokey và Zeckhauser, Chương 3: *Mô hình được lựa chọn*
- *Creswell, Chương 7: *Sử dụng lý thuyết*

18. Thứ 5 (30/8): Thu thập thông tin và tiến hành phân tích/nghiên cứu chính sách

a. Thu thập thông tin

- Nguồn thông tin/dữ liệu thứ cấp
- Nguồn thông tin/dữ liệu sơ cấp

b. Phân tích chính sách

- Xây dựng các lựa chọn chính sách
- Đánh giá các lựa chọn chính sách
- Đưa ra khuyến nghị chính sách

c. Nghiên cứu chính sách

- Xây dựng các giả thuyết định tính
- Kiểm định các giả thuyết định tính
- Đưa ra kết luận nghiên cứu

Bài đọc:

*Weimer và Vining, Chương 13: *Thu thập thông tin cho phân tích chính sách*

*Kraft và Furlong, Chương 5: *Các vấn đề công cộng và lựa chọn chính sách*

*Kraft và Furlong, Chương 6: *Đánh giá các lựa chọn chính sách*

19. Thứ 3 (4/9): Viết bài phân tích chính sách (Phạm Duy Nghĩa)

*Harvard Kennedy School, Hướng dẫn viết bài phân tích chính sách

*Dunn, Chương 9: Truyền đạt bài phân tích chính sách

- Tổ chức bài phân tích chính sách
- Lựa chọn phong cách viết
- Viết bản nháp đầu tiên
- Viết phần tóm tắt
- Viết bản cuối cùng
- Hiệu đính, sửa chữa và định dạng

20. Thứ 5 (6/9): Một số vấn đề đạo đức trong phân tích chính sách (Phạm Duy Nghĩa)

- Sự trung thực trong phân tích
- Nguyên tắc tôn trọng con người, vì lợi ích công và vì công lý
- Xung đột lợi ích và giá trị: Tiếng nói, từ bỏ, và trung thành

Bài đọc:

*Weimer và Vining, Chương 3: *Về đạo đức nghề nghiệp*

Hoyle, Harris, và Judd, Chương 3: *Những nguyên lý đạo đức*